

ÖZEL SAYI

Güneşli Dünya

9

31 temmuz
1980

15 lira

**Kurtuluş için
omuzomuza, örgütlü,
yığinsal savaşımdan
başka yol yoktur!**

"Ve Türkiye işçi sınıfı 23 Temmuz Çarşamba günü genel direnişe hazır!"
Güneşli Dünya'nın 8. sayısında Türkler'in faşistlerce öldürülmesi duyulur duyulmaz fabrikalarda üretimin durdurulmasıyla ilgili haberin son cümlesiydi bu.
Ve 22-25 Temmuz günleri arasında 4 binin üzerinde işyerinde 800 binden fazla işçi üretimi durdurdu. Bu sayı teknik elemanların, öğretmenlerin, memurların, esnafın, köylünün, sağlık emekçilerinin, gencin, kadının katılımı ile 1 milyonu aştı.

• İSTANBUL'DA

Kemal Türkler'in işine gitmek üzere evinden çıktığı sırada faşistlerce öldürülmesi haberi üzerine, İstanbul'da bulunan metalurji işçileri hemen işi bıraktılar.

Metalurji işçilerinin başlattığı bu genel direniş hareketi 23 Temmuz günü diğer işkollarındaki işçileri de kapsayarak genişledi. Tüm Türkiye'yi sardı. Yalnız İstanbul'da, Maden-İş'in örgütlü bulunduğu 200 işyerinde toplam 40 bin işçi direnişe geçti.

Türkler'in öldürüldüğü haberi, önce Topkapı bölgesinde duyuldu. Maden-İş'in 15 bin üyesinin bulunduğu bu bölgede grevde bulunan 5 bin işçinin yanı sıra 30'u aşkın fabrikada 10 bin işçi şalterlere bastı. 23 Temmuz günü, öteki işkollarının katılımı ile bu bölgede direnişteki işçi sayısı 10 binleri buldu.

Sefaköy'de ise Otomat, Halkalı Kaynak, Hidromak, Esen, Elektropak, Tunik, Kartal Teneke, Arsay Makina Sanayi, Ari Kol, İmbat, Hidromekanik, Borusan, Botel, Gülok, Etap, İmtes, Türkel, Sun Elektrik; toplam 19 işyerinde daha ilk gün üretim durduruldu. 23 Temmuz sabahı ise metalurji işçilerinin yanı sıra DİSK'e, Türk-İş'e, bağımsız sendikalara üye tüm işçiler direnişe çıktılar, forumlar düzenlediler, Türkler'in öldürülmesinde burjuvazinin amacını, bundan böyle ne yapılması gerektiğini konuştular.

Kartal-Pendik yöresinde ise Maden-İş üyelerinin yanı sıra kimi DİSK, Türk-İş ve bağımsız sendika üyeleri daha ilk günden direnişe geçti. Maden-İş üyesi Preziz, Atascope, Yakacak Makina, Elektronal, Sace Elektrik, Aksan, Topuz Torçelik ve Singer'den binlerce işçinin yanı sıra, bağımsız Otomobil-İş üyesi Java ve Otopar işçileri ve Kauçuk-İş üyesi Plastik işçileri metalurji işçisi kardeşleri ile birlikte ilk günden katıldılar genel direnişe. İkinci gün genel direniş bölgede genişledi ve fabrikalarından çıkan işçiler, grevdeki sınıf kardeşlerini ziyaret ederek başsağlığı dilediler.

Eyüp, Alibeyköy yöresinde ise Estaş, Fer Döküm, Bakır Leuha, Uyar Vida, Prescold, Dök Yol, Türmesan, Tel Çivi ve Kır Döküm'den binlerce işçi hemen o saat işi bıraktılar.

İstinye'de Kavel, Bebiomod, Bekdesan, Termo Teknik, Türkay ve Tersane işçileri, tüm İstinye emekçileri bir protesto gösterisi düzenlediler. Maden-İş 14. Bölge'ye bağlı Estaş işçileri, kara haberi alır almaz fabrikayı boşaltarak ana yola kadar bir gösteri düzenlediler.

Banka-büro işkolunda Yapı Kredi, Garanti, Uluslararası Endüstri, Anadolu, İmar Bankası ile sigorta şirketlerinde çalışan Bank-Sen üyesi binlerce emekçi, 22 Temmuz akşamı toplanarak ne yapacaklarını kararlaştırdılar. Ve 23 Temmuz sabahı banka-büro emekçileri tüm hizmetleri durdurdular.

22 Temmuz günü Petkim-İş üyesi işçiler Roche, Deva ve Fako ilaç fabrika-

• Maden-İş Sendikası 3. Bölge Temsilciliğine asılan pankart.

22-25 Temmuz: Büyük yığinsal çıkış

1 MİLYON EMEKÇİ GENEL GREVE KATILDI

larında toplantılar yaptılar. Türkler'in yansı, savaşını anlatıldı. İşçilerin tamamı eylemden yanaydı. Akşam ise temsilciler toplandı. Karar kesinleşti: İş durdurulacak!

23 Temmuz sabahı Levent bölgesinde 40'a yakın işyerinde üretim durduruldu. Petrol-İş üyesi işçiler de aynı kararı aldılar ve başta Eczacıbaşı, Squibb, T. Kibrit ve Sandoz olmak üzere tüm fabrikalarda üretimi durdurdular.

Genel-İş üyesi belediye işçileri de yurtçapında yapılan eylem doğrultusunda hizmetleri durdurdular. İETT Levent ve Topkapı garajlarında DİSK - Genel-İş üyesi şöförler sefere çıkmak istemedi. Taşıt Dairesi'nde çalışan işçiler Türkler'in öldürülmesini protesto için zaman zaman çalışmayarak işi yavaşlattılar. Çağlayan Sebekesi'nde ise 350 kadar işçi forum düzenledi. Avcılar, Kocasinan, Sefaköy, Halkalı, Güngören, Yeşilbağ, Esenler, Bayrampaşa, Küçüköy ve Alibeyköy Belediyeleri'nde de sabah saat 08.00'den başlayarak direnişe geçtiler.

23 Temmuz'da, İstanbul'da yaşamı durdu. 200 bini aşkın işçi, yığıt önderleri Türkler'in ardından, O'nun yolunda genel direniş bayrağını yükseltti.

Taşkızak Tersanesi'nde ise 24 Temmuz günü farklı politik görüşten 1.500 işçi yemek boykotu yaptılar. Bu arada konuşma yapan bir işçi, işten atıldı.

Bu arada İstanbul'un birçok semtinde ve işlek caddelerinde Türkler'in öldürülmesini protesto amacıyla ilericiler, çeşitli gösteriler yaptılar. Kentin caddeleri sloganlarla donatıldı. Binlerce bildiri dağıtıldı. Ayrıca ilericiler gençler, Galata Köprüsü'ne büyük bir pankart astılar.

Gaziosmanpaşa'da Pazarcı'nda bir grup ilericiler genç ve kadın gösteri yaptı, üzerinde "Maden-İş'e uzanan eller kırılacaktır" yazılı bir pankart astılar.

Yine Gaziosmanpaşa, Bayrampaşa,

Hisariüstü ve başka semtlerde esnaf kepenk indirdi.

Hisariüstü'nde 24 Temmuz gecesi bir yürüyüş düzenlendi. Gösteriler 25 Temmuz günü de sürdü. Hisar'da yapılan gösteriden sonra bir pankart asıldı: "Kemal Türkler'in hesabı sorulacak!"

• İZMİTTE

İzmit Organize Sanayi Bölgesi'ndeki yüzlerce fabrikanın bacaları 23 Temmuz günü tütmedi. Maden-İş'in grevde olmadığı iki işyerinde, Bank-Sen'in örgütlü bulunduğu tüm bankalarda, SSK'da, Lassa'da, Goodyear'de, Marmara Tersanesi'nde, Petkim-İş'in örgütlü bulunduğu tüm işyerlerinde işçiler genel greve katıldı. Yarımcı Belediyesi'nde işçiler çalışmadı. Petrol-İş üyesi İpraş işçileri de işi yavaşlattı. Bu arada İzmit'te sendikaların, demokratik örgütlerin temsilcileri ile TİP, TSİP ve CHP ortak bir basın toplantısı düzenledi. Demokrasi güçlerinin eylemlerinin öneminin vurgulandığı basın toplantısına CHP Kocaeli saymanı İbrahim Akdoğan da katıldı. Köseköy'de ise işçiler yolu trafiğe kapattı, ateş yakarak protesto gösterisinde bulundu, "Türkler'in hesabı sorulacak" yazılı bir pankart astılar.

Gebze belediyesi ile Adapazarı ilçelerine bağlı tüm belediyelerde Genel-İş üyesi işçiler direnişe katıldı. İlerici Deri-İş, İzmit'te kurulu Lifle Rulo işyerinde Gıda-İş ve Et Balık Kurumu'nda direnişe geçti.

• BURSA'DA

Bursa'da da 100'ü aşkın işyerinde toplam 20 bini aşkın işçi direnişe katıldı. Maden-İş'in grevde olmayan Renault, Mako, Robert Boch, Siemens'de çalışan işçiler direnişe geçti. Grevdeki Cemaş, Karan ve Beltan işçileri ise Halfleks işçileri ile birlikte kent merkezine doğru bir yürüyüş düzenlediler. DİSK ve Türk-İş üyesi

işçilerin genel direnişe katılmaları üzerine öteki pek çok işyerinde üretim yapılamadı. Bankalar kapandı. Belediye hizmetleri durdu. 26 Temmuz gecesi ise Hürriyet Mahallesi'nde bir fenerlayı düzenlendi.

• ADAPAZARI'NDA

Adapazarı'nda ise Belediye'de yaklaşık bin işçinin işi bırakması üzerine şehir-içi ulaşımın durmasının yanı sıra ilçelere bağlı 194 köye de seferler yapılamadı. Adapazarı'nda üç ekmek fabrikasının genel greve katılması üzerine kentte ekmek sıkıntısı başgösterdi.

• BALIKESİR'DE

Balıkesir'de MTA Enstitüsü ve ona bağlı işyerlerinde çalışan 400 ve Etibank Boraks işletmelerinde 800 işçi olmak üzere toplam 1.200 işçi işi bıraktı. Bigadiç Maden yataklarında da işçiler genel greve katıldı.

Bandırma'da Petrol-İş'in örgütlü bulunduğu Asit Fabrikaları ile bunlara bağlı yardımcı bölümlerde bini aşkın işçi 24 Temmuz günü, sabahın başlayarak işi durdurdu. Banka emekçileri ve diğer işyerlerinde çalışan işçiler de genel direnişe katıldı. Öğretmenler ise bir forum düzenleyerek Türkler'in öldürülmesini protesto ettiler.

• TRAKYA'DA

Trakya bölgesinden Edirne'de ve Çerkezköy'de Bank-Sen ve Maden-İş'in örgütlü bulunduğu tüm işyerlerinde işçiler işi durdurdu. Yağlı Tohumlar, Meriç Süt Fabrikası, Tekstil İplik, Kartaltepe, Hausa Kilim Dokuma ve öteki işyerlerindeki işçiler de direnişe geçti. İlerici gençler de mahallelerde, kahvelerde konuşmalar yaptılar, toplantılar düzenlediler, bildiri dağıttılar.

Kurtuluş için omuzomuzla, örgütlü, yığinsal savaşımdan başka yol yoktur!

Faşist caniler, sendikal hareketin seçkin önderlerinden, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm savaşçısı Kemal Türkler'i alçakça öldürdüler.

Köksaloğlu nun, 12 Mart'ın balyozcu başbakanı Erim'in ardından işçi sınıfının yiğit savaşçısı Kemal Türkler'in öldürülmesi, Amerikan emperyalizminin, CIA'nın ülkemiz üzerinde hazırladığı kanlı komplonun bir parçasıdır.

Bu cinayet 50 bini aşkın işçinin grev alanlarında yığıtce direndiği bir sırada işlendi. Milyonlarca emekçinin bir karabasan gibi ülkenin üstüne çöken Demirel yönetiminin gölgesini bile görmek istemediği bir sırada işlendi. DGM yasasının, Olağanüstü Durum yasasının, halkın üzerindeki baskıların artırılmasını sağlayacak yasaların parlamentoya dayatıldığı bir sırada işlendi. Emperyalizmin, işbirlikçi burjuvazinin sözcüsü boyalı basının CHP-AP işbirliğini, CHP'nin tümüyle gericiğin potasında erimesini tek çıkar yol olarak gösterdiği bir sırada işlendi.

Kıralık faşist katillere işletilen bu planlı cinayetlerin amacı açıktır. Amaç, sınıf sendikacılığına darbe indirmekti, Maden-İş grevlerini, grevdeki onbinlerce işçiyi kırmaktı. Amaç, ilericiler güçlere karşı kanlı provokasyonla daha geniş bir saldırı ortamı yaratmaktı. Amaç, bu halk düşmanı gidişe karşı direnme kararlılığı hergün biraz daha yükselen halkı, umutsuzluk uçurumuna yuvarlamaktı, yıldırma. Amaç, DGM'yi, Olağanüstü Durum yasalarını, sendikal özgürlükleri yok eden yeni önlemleri kanla, kurşunla dayatmaktı; rejimi daha da gerileştirmekti; faşist diktaya yolu açmaktı.

İşte böyle kanlı, karanlık planların tezahurlandığı bir sırada, bu planları tezgahlayan işbirlikçi tekelli burjuvazinin, gerici güçlerin hiç ummadıkları, bekledikleri bir anda, tam "sındırdık", "yıldırdık" de-

dikleri bir sırada 1 milyon işçi, emekçi ayağa kalktı. Fabrikalarda, işyerlerinde, sokaklarda bu kanlı cinayete karşı proletaryanın direniş bayrağı yükseldi. Tüm emekçiler, ilericiler güçler bu bayrağın çevresinde birleştiler. Grevler, gösteriler ülke çapında dalga dalga yayıldı. İşçi sınıfı yiğit evladının cenazesini, öyle göstermelik birkaç yüz kişinin katıldığı kasvetli, yalın "resmi" törenle değil, yüzbinlerin büyük bir direnme kararlılığı ile coştugu dev bir antifaşist gösteriye kaldırdı. Faşist cinayetlerin üzerine oturtulmak istenen karanlık tezgahları parçaladı attı. Faşist saldırganlar, onların koruyucusu Demirel yönetimi, kâfalarını işçi sınıfının ve halkın duvarına çarptı.

Demirel yönetimi ayakta kalmanın tek yolunu ülkeyi kana boyamakta buluyor. Ama terör tırmadıkça, başta işçi sınıfı olmak üzere halkın direnme gücü biliniyor. "Yel eken fırtına biçer". İşte Kemal Türkler'i alçakça katlederek yel ekmeyi sürdürenler, böylesi koşullar altında hiç ummadıkları, hiç görmedikleri bir fırtına biçtiler.

Proletaryanın, emekçi yığınların bu şanlı direnişi, politik öncünün gücünü dostta düşmana bir kez daha gösterdi. Boyalı basının satılık kâlemleri, ağızlarından köpükler saçarak bunu açıkça bir kez daha itiraf etmek zorunda kaldılar. İşçi sınıfının örgütlü gücü, öncüsü, işçi sınıfına, yığınlara; yığınlar da ona güveniyor. Bu direniş, gericiğin, burjuvazinin tam da yığınların üstüne ölü toprağı serpmeye çabaladığı bir sırada işçi sınıfının kendisine, tüm emekçilerin de işçi sınıfına olan güvenini perçinledi. Yığınların hareketlenmesinin önündeki engeller, duvarlar yıkıldı.

Emperyalist komployu boşa çıkartmak, halk düşmanı Demirel yönetiminin, gerici egemen güçlerin karşısına cesaretle dikilmeye, saldırgan karşısında bir tek geri

adım atmamaya, en geniş demokratik güçleri bu temelde birleştirmeye bağlıdır. Çarkları hep birlikte durduran, alanları omuz omuza dolduran, öteki emekçileri harekete geçiren işçi sınıfı, gerici, eli kanlı Demirel yönetimiyle uzlaşıp sömürü düzenini "onarma" politikasına da, faşist saldırılar karşısında boyun eğmek anlamına gelen eylemsizliğe de, bu halk düşmanı Demirel yönetiminin ekmegine yağ süren serüvenliğe de asla izin veremeyecektir.

CHP yönetiminin izleyegeldiği politika yalnızca iç gericiğin saldırganlığını daha da yüreklendiriyor. Ya emperyalizmle, işbirlikçi tekelli burjuvaziyle, Koç'larla, Sabancı'larla, MESS patronlarıyla birlikte halka karşı; ya da halkla birlikte halkın bu düşmanlarına karşı. Bu ikisinin arasında bir üçüncü yol yoktur. Terörü ne baskı yasaları, ne AP ile uzlaşma engeller. Terör, burjuva partilerinin kapalı kapılarının, kanlı duvarların ardında yaptıkları pazarlıklarla önlenemez. Demokrasi güçlerinin eylem birliği: Terörü önlemenin tek yolu budur. CHP halka sırtını dönüp AP ile uzlaşma çizgisinden ayrılmalıdır. Demokrasi güçlerinin sıralarındaki yerini almalıdır.

CIA'nın, kontr-gerillanın yönlendirdiği "sol" maskeli şeflerinin peşinden serüvene, cinayetlere sürüklenen yiğit gençler, halk çocukları, gözlerinizi açın! Bir içine sürüklendiğiniz, emperyalizmin, CIA'nın iç gericiğin değirmenine su akıtan şeflerinin sizi içine sürüklediği bataklığa bakın; bir de proletaryanın, emekçi yığınların bu 1 milyonluk şanlı direnişine! Çıkamaz yolu bırakın, size kurtuluşun, mutlu geleceğin biricik yolunu gösteren işçi sınıfının yoluna katılın! Bilinçsiz öfkeyle sarıldığınız silahın namlusu düşmana değil, işçi sınıfına, emekçi yığınlar, ilericiler güçlere dönüktür. Bunu görün!

İşçi sınıfının, emekçi yığınların bu di-

● Kemal Türkler'in faşistlerce öldürülmesini protesto eden işçiler, üretimi durdurdular, işyerlerinde toplantılar yaptılar.

ANKARA'DA

Ankara'da Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler'in öldürülmesini protesto etmek için DİSK'e bağlı sendikaların örgütlü olduğu hemen tüm işyerlerinde, Türk-İş'e bağlı Petrol-İş, TGS, Basın-İş ve Yol-İş üyesi işçiler, sağlık emekçileri, teknik elemanlar ve memurlar genel direnişe katıldı. Maden-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu 15 işyerinde işçiler günboyunca işi bıraktılar. MESS'e karşı grevin sürmekte olduğu 5 işyerinde ise Türkler'in anısına saygı duruşunda bulunuldu.

Bank-Sen'in örgütlü olduğu Yapı ve Kredi Bankası ve Garanti Bankası'nın tüm şubeleri başta olmak üzere hemen tüm işyerlerinde iş bırakıldı.

Genel-İş üyesi 12 bin 500 işçinin de direnişe katılması nedeniyle şehirde otobüsler çalışmadı, ulaşım büyük ölçüde aksadı.

Oleyis'in örgütlü olduğu Büyük Ankara, Stad, Dedeman ve Marmara otelleri, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü de olmak üzere tüm işyerleri, Baysen'in örgüt-

lu olduğu Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Devrimci Toprak-İş'in örgütlü bulunduğu Ankara'daki 6 işyeri, Tek Ges-İş'in örgütlü olduğu TEK Genel Müdürlüğü'ne bağlı üniteler, Köy Elektrifikasyonu Daire Başkanlığı, Gölbaşı Merkez Ambarı ve Eğitim Merkezi, Sosyal-İş'in örgütlü olduğu Osmanlı Bankası'nın tüm şubeleri, SSK Şubeleri, çeşitli eğitim kurumları ve kooperatiflerde çalışan tüm işçiler genel direniş kararına uyarak 1 günlük iş bıraktılar.

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş üyesi işçiler Ankara'da Azot Genel Müdürlüğü, Petrol Ofisi Genel Müdürlüğü, TPAO ve bağlı işyerleri, Petkim, Botaş Genel Müdürlükleri de aralarında olmak üzere tüm işyerlerinde direnişe geçtiler. Yine Türk-İş'e bağlı TGS ve Basın-İş Sendikaları üyesi işçiler de iş bırakarak Türkler'in öldürülmesini protesto ettiler. Çeşitli gazete ve ajanslarda çalışan emekçiler de saat 12 ile 13.00 arasında iş bırakarak teleksleri durdurdular.

Bu arada hemen hemen tüm kamu kuruluşlarında, devlet dairelerinde ve hastanelerde Kemal Türkler'in öldürülmesini protesto etmek için forumlar düzenlendi. Onkoloji Hastanesi'nde doktorların ameliyata girmemesi personel tarafından da destek gördü. Maliye, Kültür Bakanlıkları ile Ziraat Bankası başta olmak üzere birçok devlet dairelerinde memurlar iş bıraktılar.

Birlik Dayanışma, TİP ve TSİP, Türkler'in öldürülmesi üzerine ortak bir bildiri hazırlayarak tüm Ankara'da dağıttılar. İlerici Gençler, Birlik Dayanışmacı öğretmenler, ilerci kadınlar, çıraklar, genç işçiler, ilerci liseliler kentten birçok yerinde işçi sınıfının belgilerinin yazılı olduğu, "Türkler'in hesabının sorulacağı"nı belirten çok sayıda pul atıldılar. İlerici gençler kentten birçok semtinde ve yüksek okullarda gösteriler düzenlediler; pankartlarla trafiği kestiler. Kemal Türkler'in savaşının sürdürüleceğini, hesabının sorulacağını haykırdılar. Ankara, Kemal Türkler'in fotoğrafının bulunduğu afiş ve çeşitli yazılarla donatıldı.

Türkler'in cenazesinin kaldırıldığı 25 Temmuz günü ise saat 13.30'da Ankara'da tüm işyerlerinde işçiler Türkler için saygı duruşunda bulundular.

ÇORUM'DA

Bir süre önce faşist saldırılar karşısında barikatlarda yiğitçe direnen Çorum halkı da Türkiye çapında gerçekleştirilen direnişe var güçleriyle katıldı. Milönü semtinde Türkler'in öldürülmesi haberi duyulunca 1.500 kişilik bir kitle toplanarak saygı duruşunda bulundu. Çorum'a bağlı Karagöz köyü ve çevre köylüler Çorum yolunu keserek trafiği uzun süre durdurdular.

ESKİŞEHİR'DE

Eskişehir'de Kemal Türkler için başta metalurji işçileri olmak üzere tüm DİSK'e, Türk-İş'e bağlı işçiler 23 Temmuz günü işi durdurdular. Eti Makina, Esmaç, Escelek, Esen, Magnezit ve Demişaş işyerlerinde çalışan Maden-İş üyesi 2 bini aşkın işçi üretimi durdurdu. Grevdeki 6 işyerindeki grevci işçiler Organize Sanayi Bölgesinden Eskişehir'e bir yürüyüş yaptılar. Türk-İş'e bağlı Türk Harb-İş üyesi 100'ün üzerinde işçi, yollarda talaş ve lastik yakarak gösterilerde bulundular. Bank-Sen, Gıda-İş ve Tek Gıda-İş üyesi işçiler de işyerlerinde direnişe geçerek genel direnişe aktif katıldılar. Kentin her yerinde gösteriler yapıldı, bildiriler dağıtıldı, pankartlar asıldı.

KAYSERİ'DE

Kayseri'de Maden-İş, Genel-İş, Bank-Sen, Dev Maden-Sen, Gıda-İş üyeleri 23 Temmuz günü sabah işi bıraktılar. Yapı Kredi, Garanti Bankası ile Belediye Elektrik Fabrikası, Et Balık Kurumu, Çinkur, İssan, Ditaş, Aladağ Maden İşletmesi, Çakır Pınar İşletmesi ve Belediye'ye bağlı tüm işyerlerinde iş durduruldu. DİSK'e bağlı sendikalar ile Türk-İş üyesi DYF-İş, Yol-İş, Tek Gıda-İş şubeleri yaptıkları ortak açıklamada Türkler'in öldürülmesini kınadılar.

Genel greve katılan

sendikalı işçi sayısı 800 bine ulaştı

23 Temmuz'da Türkiye tarihinin en yığışal, en geniş çaplı genel direnişi yaşandı. Edirne'den Van'a kadar Türkiye ölçüsünde üretimi ellerinde tutanlar, Kemal Türkler'in faşist canilerce öldürülmesini protesto etmek için direnişe çıktılar. Tüm işkollarından 800 bine yakın işçi greve gitti. Memurlar, teknik elemanlar, öbür emekçilerin de katılımıyla, genel direnişe katılanların sayısı 1 milyonu buluyordu.

Faşizme geçit arayanların, bu yolda Türkler'leri katledenlerin karşısına DİSK'li, Türk-İş'li, bağımsız sendika üyesi işçiler, Birlik Dayanışmacı TİP'li, TSİP'li, CHP'li, MSP'li, farklı politik görüşlerden işçiler, emekçiler yekvücut halde, birlikte dikildiler. Ve faşizme karşı kararlılıklarını, savaşım azimlerini dostun yüreğine güven, düşmana korku salan bir biçimde gösterdiler. 200 bin teknik elemanın, memurun esnafın yanısıra, genel direnişe katılan 800 bin'e yakın işçinin işkollarına göre dağılımı şöyle:

İŞKOLU	SENDİKA	İŞYERİ SAYISI	İŞÇİ SAYISI
Metal	Maden-İş		
	Otomobil-İş ve diğerleri	452	140.000
Petrol ve Kimya	Petkim-İş,		
	Petrol-İş	126	65.000
Cam	Hürcam-İş,		
	Kristal-İş	15	10.000
Banka, Büro	Bank-Sen,		
	Sosyal-İş,		
	Tez Büro-İş,		
	Banksif,		
	Fındık-İş	1800	80.000
Basın	Basın-İş,		
	TGS ve diğer.	82	4.000
Gıda	Gıda-İş ve		
	Tekel İşyerleri	125	100.000
Maden arama	Dev Maden-Sen		
	Yeraltı Maden-İş	80	10.000
Tekstil	Tekstil,		
	Bağımsız ve yerel	226	70.000
Enerji	Tek Ges-İş, Enerji-İş	293	30.000
Yol, Bayındırlık	Baysen, Yol-İş,	320	40.000
Belediye Hiz.	Genel-İş,		
	Bağımsız ve yerel	474	155.000
Otel,	OLEYİS	240	50.000
Lokanta			
Askeri İşyerleri	Aster-İş, Türk Harb-İş	6	5.000
Kağıt	Tümka-İş, Selüloz-İş	8	2.000
Taşımacılık	Nakliyat-İş	10	3.000
Lastik,	Lastik-İş ve		
Plastik	Kauçuk-İş	60	20.000
Ağac	Ağac-İş	13	4.000
		4330	788.000

Yanısıra Toprak Çimento işkolunda Keramik-İş ve Beton-İş üyesi, Tarım işkolunda TİS ve Devrimci Toprak-İş üyesi, Deri işkolunda İlerici Deri-İş ve Deri-İş üyesi, Sağlık işkolunda D.Sağlık-İş, Tüm Has-İş üyesi binlerce işçi genel direnişe katıldı.

● Türkiye Barış Komitesi Genel Başkanı Mahmut Dikerdem, DSF, CGT ve DBK'dan gelen temsilcilerle cenaze töreninde..

Yüzmilyonlarca emekçinin örgütleri, uluslararası dayanışma içinde

Kemal Türkler'in faşist güçlerce katli yurt içinde yüzbinlerin direnişleriyle lanetlenirken, sayıları yüz milyonları bulan uluslararası işçi sınıfı, demokrasi ve barış güçlerince de nefretle protesto edildi.

Kıbrıs, Almanya, Fransa, Hollanda, İsveç, Guyana komünist ve işçi partileri DİSK'e, T.Maden-İş Sendikası'na gönderdikleri başsağlığı mesajlarında dayanışmalarını dile getirip, cinayeti protesto ettiler.

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun mesajında Kemal Türkler'in sendikal dünyanın ve metalurjinin çok tanınmış ve saygın bir üyesi olduğu belirtilerek, "Kardeşimiz Yoldaş Kemal sadece Türkiye işçi sınıfının gerçek bir evladı ve onun ateşli savunucusu olduğu için öldürüldü" denildi. Mesajda Kemal Türkler'in ekonominin bunalımını yüküne, emekçilerin alım gücünün düşmesine karşı değişik işkollarındaki tüm sendikaların birlik ve dayanışması için savaşım verdiği kaydedildi. Daha sonra özetle şöyle denildi:

"Bizler emekçilerin çıkarlarının ve haklarının savunusu için saygın emeğini ve savaşımını hiçbir zaman unutmayacağız.

Anna ve yüreklerimizde her zaman canlı kalacak olan eserine selam olsun!" Öte yandan başta FİDEF olmak üzere Avrupa'daki tüm Türkiye'de demokratik işçi örgütleri, Dünya Emek

Konfederasyonu, Uluslararası Metal Sendikaları Birliği, Uluslararası Gazeteciler Örgütü, Uluslararası Öğretmenler Sendikaları Federasyonu, Uluslararası Kimya, Enerji ve Genel-İş İşçileri Federasyonu, ESS Yazı Kurulu Başkanı Zarakov, Kıbrıs, Macaristan, F.Almanya, İtalya, Bulgaristan, İspanya, Sovyetler Birliği, Polonya, Kolombiya, Demokratik Almanya ve Hollanda'daki metalurji işçileri olmak üzere tüm işçiler, gençlik örgütleri, barış güçleri gönderdikleri mesajlarda başsağlığı dileyip, Türkler'in katli protesto ettiler.

Bu arada Yunanistan'dan gelen, Maden, yapı ve hava işçileri, öğretmenler, kadınlar, muhasebeciler, görsel sanatçılar federasyonları, barış, yabancı ülkelerle savaşım, güvenlik ve işbirliği, Kıbrıs halkıyla dayanışma komiteleri, Yunanistan Barolar, yazarlar, oyuncular birlikleri ve diğer mesleki örgütlerle birlikte 18 örgütün imzaladığı ortak mesajda "Barış Derneğinin, DİSK'in, Maden-İş'ir işçi hareketinin büyük önderi Kemal Türkler'in öldürülmesini şiddetle kınıyoruz" denilirken, Yunanistan demokrasi güçlerinin, faşizme karşı zorlu savaşında Türkiye demokrasi güçleriyle devrimci dayanışma içinde olduğu bildirildi.

Dünya barış güçleri, demokrasi güçleri, kısıca yüz milyonlar, yiğit evladını kaybeden Türkiye işçi sınıfıyla enternasyonalist dayanışmalarını dile getirdiler.

KONYA'DA

Konya'nın Seydişehir ilçesinde de Alüminyum Tesisleri'nde 23 Temmuz günü öğle üzeri yapılan saygı duruşundan sonra işçiler akşama dek çalışmadı. Belediye hoparlöründen halk saygı duruşunda bulunmaya çağırıldı.

KIRŞEHİR'DE

Kırşehir'de DİSK ve Türk-İş üyesi işçiler genel greve katılınca kentte üretim ve yaşam durdu. İlerici gençler kentten 3 ayrı yerde gösteriler düzenlediler, pankartlar astılar.

Kemal Türkler'in son sözleridir

Silin gözlerinizi
Aldandı yeniden
Beni vuranlar
Sürü saçılır yolunu başı yitince
Sürü değilsiniz ki siz
İşçisiniz

Silin gözlerinizi görevdesiniz
Bunca akıttıkları kan
Değiştiremez tarihi
Yazar cellatlığını onların
Bir kez daha tarih
Acınız unutturamaz görevinizi
Silin gözlerinizi

Alın terinindir yarın
Yok olup gitmenin telaşında katiller
Durduramaz savaş ortasında yürüyüşü
Saflarda düşenler

Kıtları öldüremezler
Alanlarda bizi vuranlar
Tarihi geriyeye döndüremezler
Hoşçakalın
Sürdürün savaş arkadaşlar

SENNUR SEZER

Onbinlerce işçi Türkler'in katafalkı önünden geçti

24 Temmuz sabahı Adli Tıp'tan alınan Türkler'in cenazesi Merter'deki DİSK Genel Merkezi'nin alt katında katafalka konuldu. Önce DİSK Yürütme Kurulu üyeleri saygı duruşunda bulundular. Sonra Maden-İş Yürütme Kurulu üyeleri öteki sendikaların yöneticileri...

Bu sırada Kemal Türkler'in eşi Sabahat Türkler ve kızları geldiler katafalk odasına. Sabahat Türkler kocasının tabutuna atılarak haykırıyordu:

"Kemal, bizi bırakıp, işçi sınıfını bırakıp nereye gittin. Bak, bütün işçi sınıfı sana saygı duruşuna geldi. Mücadelen sürüyor..."

Gerçekten de o sırada binlerce işçi DİSK Genel Merkezi önünde sonu görünmeyen kuyruklar oluşturmuşlardı. Saygı katafalkın önünden geçen işçiler, saygı duruşunda bulunuyor, yan kapıdan çıkıyordu.

Bu, 24 Temmuz günü akşam üstü saat 18.00'e değin sürdü. O gün 20 bini aşkın işçi genel başkanları önünde saygı duruşunda bulunmuştu.

25 Temmuz sabahı DİSK binasının önünde yine uzun kuyruklar oluşmuştu. Otobüsler binlerce işçi taşıyordu Merter'e...

Cenazenin katafalktan alınıp, Aksaray'a, Muratpaşa Camii'ne götürülmesine kadar, 10 bini aşkın işçi, emekçi ilerici, demokrat saygı duruşunda bulundu. Yumruklar havada, kararlı yüzleriyle katafalkın önünden geçen bir buçuk gün içinde 30 bini aşkın işçi, işçi sınıfının dostları ve savaş arkadaşları geçti...

24 Temmuz gecesi, Türkiye işçi sınıfı, emekçi halkı, demokrasi güçleri büyük bir antifaşist gösteriye dönüşecek olan cenaze törenine hazırlanıyor. Emekten yana olanlar en büyük cenaze törenine hazırlanıyor.

Öte tarafta, aynı anlarda İstanbul'un çeşitli yolları kesiliyor. Barikatlar kuruluyor. Yollara tel örgüler geriliyor. Aramalar iyice sıklaşıyor.

25 Temmuz sabahı çok erken saatlerde hareketleniyor işçi mahalleleri, gece-kondular. Tüm vardiya topluyor fabrika önlerinde. İşçi semtlerindeki meydanlarda, fabrika önlerinde otobüsler tutulmuş. Doluşuyor yüzbinler otobüslere. Yürüyor kollar halinde Aksaray'a, Merter'e, DİSK Genel Merkezi'nin önüne...

Kartal'dan, Pendik'ten, Ümraniye'den kısacası İstanbul'un Anadolu yakasından gelenler durduruluyor Boğaz Köprüsü üstünde. Arama var. Yürüyor Kemal Türkler'i afişler, rozetler, Hakaret ediliyor. Kimisi "Pankart var", "Kimliğinde resmi yok", "Kuşunun üstünde gözün var" gibi gerekçelerle geri çevriliyor. Ancak, onbinlerce işçi engellenemiyor, Boğaz Köprüsü'nde.

İzmit'ten, Bursa'dan, İstanbul'un Anadolu yakasındaki çevre il ve ilçelerden gelenler önce Gebze'de Arçelik önünde durduruluyor. Kolluk kuvvetleri Arçelik Fabrikası önünde ancak 100 otobüsü geri çeviriyor. Onbinlerin akışı Arçelik önünde de engellenemiyor.

Trakya'dan gelenler için de durum aynı. Küçükçekmece yakınlarında durduruluyorlar. Burada da 70 otobüs geri çevriliyor. Ancak, Trakyalıların İstanbul'a akışı engellenemiyor.

• İKİ ALAN HINCA HINÇ DOLUYOR

Kolluk kuvvetlerinin en büyük barikatları Topkapı'da kurulmuş. Vatan ve Millet Caddeleri, Edinekapı girişi barikatlarla, tanklarla, zırhlı araçlarla kapatılmış.

miş. Kartal'dan, Pendik'ten, Ümraniye'den, Cebze'den, Anadolu'dan gelenler; Sıslı'dan, Hisar'dan, Hisaristü'nden, Gültepe'den, Levent'den gelenler; Gaziosmanpaşa'dan, Fyüpten, Alibeyköy'den, Bayrampaşa'dan, Sefaköy'den, Trakya'dan, kısacası Çevre Yolu'yla İstanbul'a gelmek isteyenlerin tümü bu barikatlarda durduruluyor.

Merter'de DİSK merkezinde Kemal Türkler'in anısı önünde saygı duruşunda bulunan 10 binlerin korteji de burada durduruluyor.

Merter'den Topkapı'ya kadar uzanan yolun iki kenarında, tepelerde biriken büyük halk topluluklarının korteje katılmasına izin verilmiyor.

Camiiye gidiş engelleniyor ama, Topkapı'daki koca alan hincanın doluyor.

• KENT İÇİNDE ENGELLEMELER

İstanbul içinde Aksaray'a giden ve gidebilecek olan tüm yollar tutulmuş. Eminönü'nden başlıyor barikatlar. Saat 10.00'den sonra Hürriyet Meydanı'ndan Aksaray yönüne tek kişi salınmıyor. Vatan ve Millet Caddeleri trafiğe kapatılıyor. Bu caddelere açılan tüm yollara barikatlar kuruluyor. Geçmek yasak deniliyor.

Yeraltı ve yerüstü geçitleriyle, koca-man bulvarlarıyla Aksaray Meydanı, Muratpaşa Camii'nin önü, Vatan Caddesi'ne doğru dolup taşıyor.

Kolluk kuvvetleri, Valide Camii önünde yerüstü geçidinin altında kurdukları barikatlar önünde biriken 10 binleri almak istemiyor Alana. Alandaki kalabalık yayılıyor. Birleşiyor barikatların ardındakilerle. Sonra çekip alıyor, 10 binleri içine.

• CAMİ AVLUSU

Saat 13.00'e doğru Kemal Türkler'in cenazesi Aksaray Muratpaşa Camii'ne getiriliyor. Cami avlusu "İğne atan yere düşmez" dedikleri gibi... Tiklüm tiklüm dolu.

Cami avlusuna yerleştirilen Kemal Türkler'in cenazesi başında işçiler, emekçiler sırayla nöbet tutuyor.

Avlu'da Dünya Sendikalar Federasyonu sekreterlerinden Jean Nemoudry, Fransa CGT yöneticilerinden Gilbert Lebaicon, Dünya Barış Konseyi Yürütme Sekreteri John Benson'un yanı sıra, Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu (FIDFF) Genel Başkanı Hasan Özcan, sendika yöneticileriyle Türkiye Barış Komitesi yetkilileriyle birarada, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran ve beraberindeki heyet, TSİP Genel Sekreteri Yakın Yusufoglu ve Yürütme Kurulu üyeleri, CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, Genel Sekreter Yardımcısı Altan Öymen, Millet Meclisi Grup Başkanvekili Metin Tüzün'un yanı sıra 50'ye yakın par-

lamentler, Türk-İş Genel Başkanı Denizci-er ve İcra Kurulu üyeleri, demokratik örgüt yöneticileri ve yüzlerce basın mensubu bulunuyor.

İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer'den başka Senato Millî Birlik Grubu Başkanı Senatör Suphi Karaman, Senatör Ahmet Yıldız DİSK yöneticileriyle, Maden-İş Yürütme Kurulu üyeleriyle konuşuyor.

• KORTEJ YOLA ÇIKIYOR

Cenaze camiden çıkana kadar sessiz kalınıyor. Cenaze caminin kapısından görünür görünmez, 100 binlerce yumruk gö-

• Sarayhane'den gelen onbinler sokulmak istenme

• Mezarlığın önünde saygı duruşu.

● İşçi sınıfının yiğit önderi Türkler'in cenaze töreni büyük bir antifaşist gösteriye dönüştü

Yüzbinler dosta güven korku saldı

● Cenaze camiden çıkarken yüzbinlerce yumruk dikildi havaya.

gü yirtarcasına dikiliyor. 100 binler bir anda haykırıyor:

"Faşizme Geçit Yok!"
"Kahrolsun Faşizm!"
"Kemal Türkler'in hesabı sorulacak!"
"Faşizme karşı genel direniş"
"Faşizme karşı omuz omuza"
"Yaşasın Eylem Birliği"
"Birleş Ulusal Demokratik Cephe" de!"

Ve hövle sürüp gidiyor...
Kortejin başında sayıları 400'e ulaşan çelenkler yer alıyor. Ardında Cenaze arabası... İki tarafına çeşitli işkollarından, iş kıyafetleriyle işçiler sıralanıyor. Cenaze arabasının ardında DİSK Yürütme Kurulu üyeleri... Hemen gerilerinde siyasi parti

temsilcileri, parlamenterler ve sendika yöneticileri geliyor.

Protokolü oluşturanların hemen arkasında Maden-İş topluluğu... Yol kenarında yarım saat durup izleseniz, metalurji işçilerinin kortejinin sonu gelmiyor.

Metalurji işçilerini banka emekçileri, Bank-Sen üyeleri izliyor. Daha sonra DİSK'ten, Türk-İş'ten sendikaların üyeleri demokratik örgütler, emekçiler geliyor.

Ve kortejin başı 4 buçuk kilometre uzaktaki Çamlık mezarlığına ulaştığında sonu hâlâ Aksaray'da Muratpaşa Camii önünde bulunuyor.

Yol boyunca Vatan Caddesi'ne açılan tüm sokak ve caddelerde binlerce kişinin biriktiği görülüyor. Bu topluluklar cenaze kortejine sokulmazken, evlerin balkonlarında, yol kenarlarındaki halk saygı duruşunda bulunuyor.

Vatan Caddesi'nin sonuna doğru, eski-Edirnekapi Yurdu, şimdiki askeri kıışlanın en üst katında 20 kadar asker, yanıt veriyor kortejden yükselen belgilere:

"Kemal Türkler'in hesabı sorulacak!"

Kışlanın önündeki askerler ayağa kalkıyor ve saygı duruşuna geçiyor. Askerlerin belgilere katılması korteje daha da bir canlılık getiriyor. Eller sallanırken, "Birleş Ulusal Demokratik Cephe'de!" belgisi caddeyi inletiyor.

● İKİ ALAN BİRLEŞİYOR

Aksaray'dan gelen kortej Vatan Caddesi kavşağından Topkapı'ya doğru dönerken, burada sabahdan beri güneşin altında beklemekte olan 10 binlerin gür sesi yükseliyor. Onların sesine kortejin belgisi karşılıyor. İki alan; Aksaray ve Topkapı alanları birleşiyor. "Birleş Ulusal Demokratik Cephe'de!" belgisi biranda kaynaştırıyor iki alanı birbirine.

Topkapı'daki koca alan almıyor gelenleri. Vatan Caddesi'nden Topkapı'ya dönülen kavşağı ancak Bank-Sen kortejinin bir kısmı geçebiliyor.

Topkapı, Topkapı olalı en büyük kalabalığı, yığınları görüyor.

Mezarlığa protokoldekiler girebiliyor. Türkler, çalışma arkadaşı, sınıf ve yığın sendikacılığının bir başka önderi, Türkiye işçi sınıfının en yiğit evlatlarından DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce'nin yanına toprağa veriliyor.

Baştürk, Türkler'in mezarı başında bir konuşma yapıyor:

"Türkler'in anısını yaşatmak demek, fabrikaları, köyleri, mahalleleri faşizme karşı birer kale yapmak demektir.."

Tören, mezarlık önünde yapılan bir dakikalık saygı duruşu ve "Faşizme karşı genel direniş", "Yaşasın eylem t...", "Birleş Ulusal Demokratik Cephe'd, gileri arasında son buluyor.

Deftere yazılanların tümünün ortak noktası vardı

Kemal Türkler'in katabalka konulmuş naaşı önünde saygı duruşunda bulunanlar yan kapıdan çıkınca karşılarındaki masada iki defter görüyor. Defterler, siyasi parti liderlerinden, parlamenterlerden, işçilere değin tüm demokrasi güçlerine açık. Düşünceler, anılar satırlar halinde dökülüyor bu defterlerin yapraklarına.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, "Bu menfur cinayet Sayın Kemal Türkler'in şahsında işçi sınıfına yapılan saldırdır. Faşist güçler bilmiyorlar ki, bu tür saldırılar işçi sınıfını ne yıldıtır, ne de geriletir. Saldırlar mücadeleyi daha kararlı, daha azimli kılar" derken, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Sekreteri Yalçın Yusufoglu şunları yazıyor:

"İnsanlık düşmanı faşist cinayet çeteleri şimdi de Kemal Türkler'i katlettiler. Sayın Türkler'i ve onun işçi sınıfımızın ekonomik mücadelesine getirdiği katkıları saygıyla anıyoruz. Faşist Milliyetçi Hareket'e ve tüm siyasal gericiliğe karşı işçi sınıfımız ve emekçi sınıfı güçlerimiz, mutlaka zafere ulaşacaktır. Yaşasın sosyalizm."

Cumhuriyet Senatosu Milli Birlik Grubu adına Senatör Suphi Karaman şöyle diyor:

"İşçi sınıfının yiğit evladı Kemal Türkler. Anın yaşayacaktır."

CHP sol kanat parlamenterlerinden bir grup ise şunları yazıyor:

"Türkiye işçi sınıfının yiğit evladı, ağabeyimiz, kardeşimiz, arkadaşımız Kemal Türkler!..."

Sana son görevimizi yapmaya geldik! Sömürüye karşı savaş sürdükçe bayraklaşacaksın!

Savaşsız sömürsüz bir düzenin kurulmasında bir savaşçı olarak yüceleşeceksin!

Emeğin ve barışın kavgasında simgeleştin!

Selam DİSK'e!...

Selam Maden-İş'e!..."

Bu mesajın altında şu imzalar okunuyor:

Kemal Anadol, Süleyman Genç, Sevil Korum, Gündüz Onat, Mehmet Ali Pestilci, Cengiz Şenses, Necati Cebe, Ertöz Vahit Suçmez, Ferhat Aslantaş, İsmail Hakkı Öztörün, Erol Saraçoğlu, Neccar Türkcan ve Hasan Zengin"

CHP'li parlamenterler Ertuğrul Günay ve Altan Tuna ise şu satırları yazıyorlar:

"Türkiye işçi sınıfının yiğit önderi Kemal Türkler.

Bağımsız, demokrat, sosyalist bir Türkiye uğrunda herşeye katlanarak yürüyenlerin önünde bayraklaşan kutsal adının ve anının karşısında saygı ile eğiliriz."

CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, Genel Sekreter Yardımcısı Altan Öymen, Millet Meclisi Grup Başkanvekili Metin Tüzün ve birçok CHP'li parlamenter, Köy-Koop Genel Başkanı Nedit Tarhan, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın da görüşlerini yazdılar.

Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizci'nin kaleminden ise şu sözcükler şekilleniyordu:

"Yıllara dayanan sendikalar mücadelesi arkadaşım Kemal Türkler'in acı kaybı nedeniyle Maden-İş mensuplarına, tüm işçi kardeşlerime en derin taziyetlerimi saygıyla sunarım."

Binlerce ilericinin, yurtseverin, demokratın imzaladığı defterlerde işçiler de görüşlerini yansıttılar:

"İşçi sınıfının yiğit önderi Kemal Türkler'in kanı yerde kalmayacak.

Emayetaş işyeri temsilcileri: Celal Acun, Mehmet Anbon"

"İşçi sınıfının yiğit önderi. Düşündüğün UDC'yi kırmak için yolundan korkmadan, yılmadan, savaşarak mücadele edeceğiz.

Grasso işçileri."

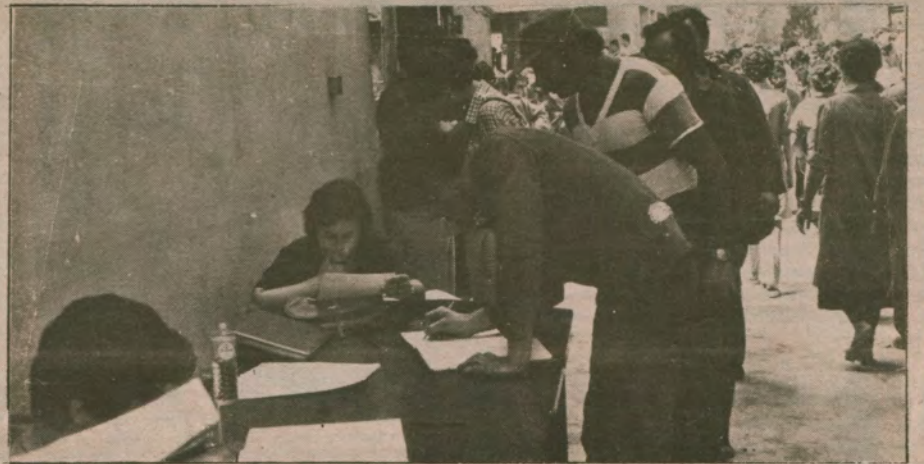
"Mücadele arkadaşımız, işçi sınıfının ve sendikamızın Başkanı Kemal Türkler! Yaşıyorsun, bizimle beraber.

İzmit Rabak işçileri."

Ve binlercesi... Sağık emekçilerinin, öğretmenlerin, memurların, teknik elemanların, basın emekçilerinin örgüt yöneticilerinin hemen hepsi geldiler, Kemal Türkler'in önünde saygı duruşunda bulundular, bu defteri imzaladılar.

Kemal Türkler'in anısına imzalanan bu iki defterde yazılanlar şunu sergiledi: İşçi sınıfının, emekçi halkın, tüm demokrasi güçlerinin ortak noktalar etrafında eylem birliğini oluşturabileceğini.

İster işçi olsun, ister parlamenter olsun, ister sendika, demokratik örgüt yöneticisi olsun; hepsinin yazdıklarında bu açıkça ortaya çıktı.

Senkaya işçileri bir eğlence yapmayı düşünüyordular. Grev barakasındaki telefon çaldı. İşyeri temsilcisi Ahmet Tatlı koştu, telefonu açtı. Telefonun öteki ucundaki ses "Kemal Türkler öldürüldü" dedi. Ahmet bir anda dondu kaldı. Telefonu kapayıp çıktı barakadan. Arkadaşlarının hepsi bir işle meşguldü. Uzun süre ne diyeceğini düşündü. Bir türlü arkadaşlarına "Başkanımız öldü" diyemedi. Sonunda kara haberi verdi. Hemen herkesin yüz ifadesi birden değişti. Saygı duruşuna geçtiler birden.

***

Güneşli Dünya, İzmir ve İstanbul'da çeşitli işkollarında işçilere işçi sınıfının yiğit evladı Kemal Türkler'in ölüm haberini duydukları anı sordu.

***

İmesko'da işçi Mustafa Aydemir nöbetten yeni dönmüştü. Eşi verdi haberi. Mustafa Aydemir şöyle anlatıyor bundan sonrasını:

"Gözlerim doldu birden. Ama zayıflık değildi bu. Saygıdan doldu. Burjuvazi tuzak kurmuştu bize. Paniğe kapılacağımızı sandı. Ama bizim kararlı direnişimiz karşısında silahı geri tepti. Kendi paniğe kapıldı."

***

İstanbul Neyir Örne işyeri temsilcisi Mehmet Akbulut Türkler'in ölüm haberini saat 10 sularında grev yerine giderken mahallesinde öğrendi. Sarsıldı. Önce inanmadı. Grev yerine uğradı önce. Sonra hızla Maden-İş 6. Bölge'ye koştu. Kimseye bir şey soramadı. Hâlâ inanamıyordu. Biraz bekledi. Baktı, herkesin gözleri dolu, yüzleri işçi sınıfının kını ile doluydu. Haber doğruydı demek...

Bölgedeki arkadaşlarına "başınız sağ olsun" dedi ve çıktı, grev yerine vardı. Grev yerindeki arkadaşları olayın doğru olup olmadığını sordular. Yanıtlamadı. Başını sallamakla yetindi.

Aradan zaman geçti. Olayın ayrıntılarını aktardı arkadaşlarına. Çok yönlü bir değerlendirme yaptılar. Mehmet Akbulut değerlendirmeyi şöyle anlattı:

"Olayın, Kemal Türkler'in şahsına olmadığını, saldırının işçi sınıfını hedef aldığı, grevde bulunan Maden-İş, Tekstil, Hürkam-İş ve Kristal-İş işçilerine yönelik olduğunu ve olayın ardında tekeli burjuvazinin bulunduğunu değerlendirdik. Çünkü, binlerce işçi ekmek ve özgürlük kavgası verirken, burjuvazi de bizi aç bırakmaya çalışıyor. Soframızda bulunan bir dilim ekmeği elimizden almaya çalışıyor. Onun içindir ki Türkler'i hedef seçmişlerdir. İşçi sınıfını başsız bırakmak istemişlerdir. Tekeli burjuvazi şunu çok iyi bilir ki, işçi sınıfı başsız kalmayacak. Binlerce Kemal Türkler çıkaracak işçi sınıfı. Kemal Türkler'in hesabı sorulacaktır. Anısı yaşatılacak, taşıdığı işçi sınıfı bayrağı daha yükseklerde taşınacaktır. Faşizme geçit verilmeyecek."

Banka emekçisi Nalan Kutluata Türkler'in öldürüldüğü günü ve daha sonrasını şöyle anlatıyor:

"Türkler'in ölüm haberini tesadüfen öğrendik. Öteki şubelerdeki arkadaşlara ilettik. Haber bütün arkadaşlar üzerinde büyük üzüntü yarattı. Büyük bir üzüntü içinde çalıştık. Zorunluyduk. Akşama doğru olağanüstü toplandık. Ertesi gün için eylem planladık."

Ertesi gün sabahın öğleye kadar eylemimizi devam ettirdik, çalışmadık. Öğleden sonra sivil-resmî kişiler gelip gitmeye, eylemimizi engellemeye çalıştılar. Hatta çalışmıyorsanız şeklinde ithamlarda bulundular. Biz direndik. Akşam saatine kadar eylemimizi sürdürdük. Ve yalnız İstanbul'da değil, birçok illerde başarılı eylemler yapıldı."

Tekfen işyeri temsilcisi Ahmet Varol haberi radyodan öğrenmiş. Bu konuda şunları söylüyor:

"İşçi sınıfı olarak O'nun önderliğinde yılmadan, yorulmadan mücadele edeceğiz. Maden-İş ve Bank-Sen üyesi sendikaların yanı sıra Türk-İş'e bağlı ve bağımsız ilerici sendikalarla örgütlü işçi arkadaşların da katılımıyla gerçekleştirdiğimiz iki günlük genel yas direnişi çok başarılıydı. İşçi sınıfı bu yığınsal direnişle burjuvaziye bir kez daha gereken dersi vermiş oluyor."

Direniş sırasında Petrol-İş, Tekstil, Petkim-İş ve Bank-Sen üyesi işçi arkadaşlar bizi ziyaret ettiler. Bu arkadaşlarımızın mücadelesine gücünü saygıyla karşılıyorum."

Güven Boyahanesi'nde 23 yıllık işçi Cemal Abay ise duygularını şöyle anlattı Güneşli Dünya'ya:

"Böylesine büyük bir acı duymadım. Bir grup işçi arkadaşla DİSK Genel Merkezi'nde Kemal Türkler'in cenazesini ziyaret ettik. Büyük bir sendikacıydı. Gerçek bir işçi babasıydı. İşçi sınıfına büyük hizmetleri dokundu. Allah rahmet eylesin."

"Lastik-İş üyesi bir arkadaşla Elba'ya gidiyorduk" diye başladı söze Ege Endüstri işyeri temsilcisi Suat İçsel ve şöyle devam etti: "Bir arkadaşla karşılaştım. Neşeli bir selam verdim. Tuhaf bir karşılık verdi. Bir garipti. Elba'ya gittiğimizde hepsi toplanmışlardı. 'Başınız sağ olsun' dediler. Bir arkadaşın öldüğünü sandım. Sonra Başkanımızın öldürüldüğünü öğrendim. İnanmadım önce. Başından kaynar sular döküldü. Işıklar Peleldisi'nden bir araba geldi Elba'da durdu. İçinden beledi-

• Ruba Fermuar işçileri Türkler için saygı duruşunda...

22-25 TEMMUZ YIGINSAL ÇIKIŞI'NI İŞÇİLER ANLATIYOR

"Kararlı direnişimiz karşısında burjuvazinin silahı geri tepti"

• Borankay işçilerine "kara haber" tez ulaşmıştı. Tezgahlarındaki işlerini hemen bırakarak toplandılar. Saldırının nedenini tartıştılar, ne yapacaklarını karara bağladılar.

yede çalışan bir işçi atıldı. 'Haberiniz var mı Türkler'i öldürmüşler' diyerek ağlamaya başladı. Ege Endüstri'ye dönerken, Lastik-İş'in örgütlü olduğu Çöktepe plastik fabrikasından bir işçi arkadaş koşarak geldi. 'Türkler'i öldürmüşler doğru mu?' dedi. Başımızı salladık. Hiçbirsey söylemedi. Döndü arkasını, başı önünde gitti."

***

Kemal Türkler'in taprağa verilisinin ertesi günü Güneşli Dünya muhabirleri Topkapı yöresindeki fabrikaları, grev yerlerini dolaştı. Topkapı bölgesi işçileri "kara haberi" ilk duyan ve şalterleri indirenlerden... Gördüğümüz tüm işçiler şu ortak noktada birleşiyorlar:

"Burjuvazi faşizmi dayatmak istiyor. Bunun için kitlelerin nabzını ölçtü. Parlamantoya vurdu. Oradan bir tepki gelmedi. Ama işçi sınıfı liderine sahip çıktı."

Cenazenin kaldırıldığı gün Perfektüp işçileri bölgelerinden Aksaray'a gitmek için 10 otobüs tutmuşlar. Ancak sabah

bakmışlar ki, değil 10 otobüs, yüzlerce otobüs törene katılmak isteyenleri almaz. O yüzden 10 otobüsü doldurup Aksaray'a göndermişler. Ve arkalarından yürümeye başlamışlar.

Perfektüp'ten, saçları beyazlamış bir "baba" şöyle anlattı olayı:

"Sabah saat 07.00'de geldik fabrikanın önüne. 10.30'da öbür fabrikalardan çıkan işçilerle bir kortej oluşturduk. Maltepe-Bayrampaşa-Çevre Yolu yönünden Topkapı'ya, Vatan Caddesi girişine geldik. Bayrampaşa'da esnaf, cinayeti protesto için kepenk kapatmıştı. Topkapı'da güvenlik kuvvetlerince barikat kurulmuştu. Cenazeye katılmamızı engellediler. Saatlerce güneşin altında bekledik. Topkapı'da bekleyen 10 binlerce kişi yalnızca bu bölgenin insanıydı. O gün Almanya'dan bir misafirim geldi. Trafikçi sahil yolundan vermişler. Bakırköy kavşağında Ömrün'ün önündeki barikatlarda binlerce kişinin olduğunu söyledi."

Bir başka Perfektüp işçisi atıldı: "Yenikapı'da da öyleymiş. İğne atsan yere düşmez derler ya..."

Perfektüp işçileri yürüyüş boyunca Türk bayrağına sarılmış boş bir tabut taşımışlar. Yollar kesildiğinde ellerindeki tabuta el konmuş. Çelenklerini göndermek istemişler "Biz gidemiyoruz, ama en azından çelenklerinizi bırakın götürülmek istiyor. Anı, bunda başarılı olmayacak. İlişbir zaman olamayacak. Topkapı'da, Mobil'in önünde biriken halkı, güvenlik kuvvetleri, biz oraya gelince 'kaçın işçiler geliyor' diyerek geri püskürttü. Bizi halkın gözünde anarşinin yaratıcısı olarak göstermek istiyorlar. Bizi halktan koparmak istiyorlar."

Bu arada töreni izlerken tiplerinden, kıyafetlerinden MSP'li olduğunu anladığımız kimi işçileri de gördüğümüzü hatırlattık. Sözümüzü kestiler:

"İşçilerin sorunları ayrı değil. Sorunlar ortak. İşçi sınıfına yönelik saldırı hepimizi hedefliyor. Türk-İş ve DİSK arasında eylem birliği zorunludur. Artık, en küçük atölyelerdeki işçi arkadaşlarımız bile bunu istiyor."

Grévci Vakko işçileri kendileri ile görüşmek istediğimizde toplantı halindeydiler. Bir arkadaş girdi, "Güneşli Dünya'dan sizinle röportaj yapmak için iki arkadaş gelmiş" dedi. Toplantılarını kestiler, bizi buyur ettiler.

Türkler'in öldürülmesi olayını değerlendirdiler. İçlerinden biri şöyle dedi:

"CHP milletvekili öldürüldü. Öneri götürdük onlara. Bu bir sınıfın diğer bir sınıfa saldırısıdır, dedik. Bunu sınıfsal olarak en yığınsal, en etkili bir çıkışla göğüslemeliyiz, dedik. Ama, onlar faşizmi bir tehlike olarak görmediklerinden, onlara varlıklarını bir arada sürdüreceklerini sanıyorlar. Eğer o dönemde, CHP milletvekilinin cenazesinde demokrasi güçleri yığınsal bir çıkış yapabilselerdi, burjuvazi işçi sınıfının önderine saldırıya cesaret edemezdi. Kemal Türkler öldürülmezdi."

Vakko işçilerine, Tercüman gazetesi'nin "İstanbul dün de tedirgin bir gün yaşadı" başlıklı haberini hatırlattık. "Tedirgin olan bizim sınıfımız insanları değildir. Tercüman'ın sözcülüğünü yaptığı burjuvazidir. İşçi sınıfı dün kararlı ve disiplinli idi." diye yanıtladılar bu hatırlatmamızı.

Bir başkası cenaze töreni ile ilgili izlenimlerini anlatırken atıkları belgeleri sayıyordu.

"Slogan atmak yasak değil miydi?" diye sözünü kestik.

Devam etti: "Burjuvazinin isteklerini yerine getirecek olsak, grevlere de çıkmamamız gerekirdi."

Topkapı bölgesinde grevdeki Teknik Cam'ın biraz aşağısında BTB, Feget var. Daha da aşağı yürüdükümüzde Atlı Zincir grevçileri ile karşılaşırız. Atlı Zincir'in arkasında bir tekstil fabrikası bulunuyor. O da grevde. Daha aşağıda Topkapı Şişe Cam. Buralarda hemen her fabrikanın önünde bir grev çadırı var. Ya metal, ya tekstil, ya da cam işkolunda. Buradaki grevci işçilerle de söyleştik. Atlı Zincir işçileri çevredeki fabrikalarla birlikte törene katılışlarını, karşılaştıkları engellemeleri anlattılar. Onlara da farklı davranılmamış.

Bu arada törene katılamamış işçilerle de karşılaştık. "Bir gazete tören perşembe günü yapılacak" diye yazmış. Tüm işlerini, nöbetlerini ona göre ayarlamışlar ve tabii katılamamışlar. Kimileri de "Evlerimizden tek tek gidip alanda toplanalım" demişler. Ama barikatların gerisinde kalmışlar. Tüm bunlardan ders çıkardıklarını belirtiyorlar.

• Ege Endüstri grevci işçilerini Türkler'in öldürüldüğü haberi önce sarstı, başları öne düştü. Ama fazla sürmedi bu durgunluk. 'Sen ölmedin, grevlerde birlikteyiz' diyerek önünde saygı duruşu yaptılar.

• İZMİR'DE

Türkler'in öldürüldüğü haberi İzmir ve Ege Bölgesi'nde de geniş bir tepki ile karşılandı. 22 Temmuz günü Maden-İş'in bölgede örgütlü bulunduğu 50 işyerinde 7 bini aşkın işçi greve çıktı. 23 Temmuz günü ise metalurji işçilerinin başlattığı genel direniş bölgedeki 600 işyerini kapadı. Direnişe çıkan işçi sayısı 100 bini aştı. İzmir'in Bornova, Altındağ, Gültepe, Çamdibi, İshkent Belediyeleri'nde Genel-İş üyesi 6 bin işçi, 23 Temmuz günü işi durdurdu. Sabahın saat 05.00'ünde başlayan bu eyleme, Bank-Sen'in İzmir'de örgütlü bulunduğu Yapı Kredi Bankası'nın 50, Garanti Bankası'nın 30, Şekerbank ve Milli Aydın Bankası'nın 2'ser, Eskişehir Bankası, Denizli İktisat Bankası ve Anadolu Bankası'nın birer şubelerinde ve Güzel Sanatlar Fakültesi, Tekstil Fakültesi'nde emekçiler greve çıktı.

Devrimci Toprak-İş sendikası üyesi işçiler Toprak-İş 1. Bölge Müdürlüğü, Zirai Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Tütünçülük Araştırma, Gıda Kontrol ve Zeytinçülük Araştırma Enstitüleri'nde üretimi durdurarak Türkler'in öldürülmesini protesto etti. Petkim-İş sendikasına üye işçiler Akbaşoğlu, Levent Riboroit işyerlerinde greve çıkarırken, Alümina Rafinerisi'nin Atölyeler, Enstrüman ve Bürolar bölümünde grev yaptılar; öteki bölümlerde de işi yavaşlattılar. Saat 12.00'de tüm işçiler yemek boykotu yaptı. Saat 16.00'da vardiyanın bitmesine karşın işçiler işyerini terketmeyerek yeni gelen vardiyayı beklediler. İki vardiyanın işçileri toplu olarak rafineriden başlayarak 1 kilometrelik bir protesto yürüyüşü yaptılar.

Tariş'te Gıda-İş sendikasının örgütlü olduğu Zeytinyağı Kombinasyonu ve Pamukyağı Kombinasyonu'nda çalışan işçiler de Türkler'in öldürülmesini protesto etmek amacıyla bir günlük grev yaptılar.

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş sendikasının örgütlü olduğu 37 işyerinde binlerce işçi greve çıktı. Türk Harp-İş sendikası ve Tez Büro-İş sendikası üyesi işçiler de, Türkler'in öldürülmesini protesto ederek genel greve katıldılar.

6 meslek odası tarafından ortaklaşa hazırlanan bildiri, teknik elemanların olduğu tüm işyerlerine dağıtılırken, SSK, İl Bayındırlık Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü, Yapı İşleri, Karayolları, DSI, TEK, Nazım Planlama işyerlerinde birer toplantı yaptılar. Belediye İmar Müdürlüğü'nde işçiler ve teknik elemanlar sabah işbaşı yapıp Türkler'in anısına saygı duruşunda bulundular ve konuşma yaptılar. SSK, İl İmar Müdürlüğü, İl Bayındırlık Müdürlüğü, Toprak İşkan ve Millî Eğitim Müdürlükleri'nde teknik elemanlar yemek boykotu yaptılar.

İlери gençler, Bahçelievler, Bozaya, Ka, Tepecik, Şirinyer, Göztepe, Karşıyaka, Cumhuriyet Mahallesi ve Kale semtlerinde gösteriler düzenledi. Bir çok semtte fener alayları yapıldı.

İzmir'in Balçova, Karabağlar, Bornova, Karşıyaka, Çamdibi, Altındağ, Gültepe, Buca, Şirinyer semtlerinde yazılama ve pullama yapıldı. Bildiriler dağıtıldı. Buca Cezaevi'nde, 13. Koğuşta Kemal Türkler'in bir resmi hapisane duvarına asıldı ve gün boyunca asılı kaldı.

Cenaze'nin kaldırıldığı gün ise saat 13.30'da DİSK'e, Türk-İş'e ve bağımsız sendikalara üye hemen tüm işyerlerinde saygı duruşunda bulunuldu. Bir dakika süreyle itfaiye sirenleri çaldı.

İzmir'in Torbalı, Kiraz, Kemalpaşa, Seferihisar ilçeleri ve bağlı köylerinde "Kemal Türkler'in hesabı sorulacak" belgileri yazıldı; Kiraz'da, Türkler'in öldürülmesini protesto etmek amacı ile kahve toplantısı yapıldı. Bildiri dağıtıldı. Yeniköy'de ise, kahvelerde ve tarlalarda toplantılar yapılarak Türkler'in öldürülmesi köylüler tarafından kınandı.

• MANİSA'DA

Kemal Türkler'in ölüm haberinin duyulması üzerine, Maden-İş'in örgütlü olduğu Anadolu Lift ve ECA işyerlerinde işçiler üretimi durdurdular. Çarşamba günü ise yas eylemlerini sürdürürken, Organize Sanayi Bölgesi'nde grevde bulunan Petkim-İş'in örgütlü olduğu Çukurova fabrikası işçileriyle birlikte, yürüyüş yaptılar.

Devrimci Toprak-İş üyesi işçiler de, Toprak-İş Gediz Planlama Bölge Müdürlüğü'nde, Beyde Teknik Ziraat Orta Okulu'nda ve Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde 1 günlük grev yaptılar.

Manisa'nın Salihli ilçesinde Kemal Türkler'in ölüm haberinin duyulması üzerine saat 21.00'de kentin en kalabalık yeri olan İstasyon Mevkii'nde Birlik Dayanışmacıları gösteri yaparak katliamı protesto etti. Gösteri boyunca, "Kemal Türkler'in Hesabını Soracağız", "Faşizme Karşı Omuz Omuza" belgileri atıldı. Genel direniş günü ise, saat 17.00'de "Kemal Türkler'in Hesabını Soracağız - İGD" yazılı bez bir pankart demiryoluna asıldı.

Alaşehir ilçesinde ise, ileri gençler, pazaryerinde bir gösteri yaptı. Gösteri boyunca "Kemal Türkler'in Hesabını Soracağız" belgisi atıldı. Akşam sinemada bir konuşma yapıldı ve belgeler atıldı. Alaşehir CHP Lokali'nde de, saygı duruşunda bulunuldu.

• AYDIN'DA

Aydın'da, Kemal Türkler'in öldürülmesi üzerine, Aydın Belediyesi'nde çalışan Genel-İş üyesi işçiler ve Aydın Tekstil fabrikası'ndaki Tekstil sendikasına üye işçiler bir günlük greve çıktı.

Söke'de Devrimci Toprak İş sendikası üyesi işçiler, Tarım Meslek Lisesi'nde, Dev Maden-Sen üyesi işçiler de MTA

"Ahmet Aydın'ı Demirel'in eski koruma polisi öldürdü..."

8 otobüse doluşarak İzmit'ten İstanbul'a Kemal Türkler'in cenaze törenine katılmak için gelmişlerdi. 3 kez aramadan geçmişler, otobüslerdeki Kemal Türkler afişleri yırtılmış, hakarete uğramışlardı. Ama, yığınsal törene katılabilmek, işçi sınıfıyla, tüm demokrasi güçleriyle omuzomuzla alanda birlikte olmaya değerdi tüm bu zorluklar.

Tören bitmiş, İzmit'e dönüyorlardı. Erenköy Kozyatağı'na geldiklerinde insanlıkdışı bir sahne ile karşılaştılar. Birinin elinde otomatik tüfek, öbür ikisinin ellerinde çifte tabancaları bulunan 3 polis, bir otobüs işçiyi indirmiş, yüzü koyun yere yatırmış, üstlerine çıkmış tepiniyorlar, silah dıpcikleriyle, kabzalarıyla vuruyorlardı. AEG-ETİ işçileriydi yere yatırılanlar.

Bu insanlıkdışı olayın geçtiği yerin biraz ilerisinde durdular. Bir başka otobüs geldi, durdu. Otobüslerden indiler. Otobüslerden işçiler inince, 3 polis, tepinmeyi bırakıp onlara yöneldi. Bir silahını doğrultmuş, "Gelin, gelin" diye yordu. "Gelin de görün gününü" dercesine... Polisler yürümeye başladı işçiler doğru... Kurşun menziline girmeye çalışıyorlardı.

• SUÇ KANITLARI YOKEDİLİYOR

İşçilerden biri "Arabalara binin!" dedi...

Sesi, arkalarında patlayan silah seslerine karıştı. 3 polis hem koşuyor, hem ateş ediyordu. Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası üyesi, İGSAS işçisi Ahmet Aydın bir kafasından, biri sırtından iki kurşunla düştü asfalta...

Azadın üç dakika ya geçmiş, ya da geçmemişti... Üç polis minibüsü ile birkaç Renault marka polis otosu peydah oldu biranda olay yerinde... Araçlardan fırlayan polisler işçilerin etrafını çevirdi... Arama yaptılar, ancak bir şey çıkmadı. Otobüslere doldurulan işçiler, karargah olarak kullanılan Atatürk

Eğitim Enstitüsü'ne götürüldüler. İşçiler otobüse bindirilirken, cinayeti işleyen polislerin kullandığı yeşil renkli Renault otomobil sonradan gelen otomobillerle değiştirildi. Atatürk Eğitim Enstitüsü girişinde ise, polis minibüslerinin plakaları değiştirildi.

• KAATİL, DEMİREL'İN KORUMA POLİSİ

Kozyatağı'nda iki polis havaya ateş açarken, hedef gözeterek ateş eden ve Ahmet Aydın'ı öldüren polis ortaya boylu, toparlak yüzü, oldukça esmer, bir haftalık sakal olan bir kişi. O gün üzerinde beyaz bir gömlek, siyah bir pantolon bulunuyor.

İşçilerden bir grup Kadıköy Adliyesi'ne getirildiler. Savcı, "Hangi polis öldürdü gösterin" derken, oradan çekip giden kaatil polis hakkında bir başka polis o anda işçilere sunuları anlatıyor: "... Bu polis Demirel'in eski koruma polislerindendir. Şimdiye dek 8 cinayet işledi..."

• BİR TANIK, BİR İFADE

Savcılığın soruşturmasında tanık olarak dinlenen Maden-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Baştaş işyeri Baştemsilcisi Yılmaz Açıköz, ifadesinin baskı altında alındığını söylüyor. Sorgu sırasında odaya giren bir polis emirinin Savcıya, "Bunlar benim memurlarım. Nefsi müdafada bulundular" diyor. Savcı, Maden-İş yöneticisine, "Sizden birisi vurmuş olamaz mı?" diye soruyor.

Oysa herşey ortada. Çatışma falan yok. Oysa, ateş açılmasından 3 dakika sonra gelen polislerin yaptığı aramada işçilerden silah çıkması gerek. Ama ortada değil silah, çakı bile yok.

Yılmaz Açıköz olayı şöyle anlatıyor:

"Kendimi yere attım. Ahmet yeryerdeydi. Ağzından kanlar geliyordu. Ye-

rimden kalktım. O polis bana doğru yaklaşarak bağırıyordu: 'Niçin öldürdünüz' dedim. 'DİSK'in bildirisini dağıtıyordunuz' dedi. 'Suç mu?' diye çıkıştım. Bana iki yumruk vurdu. Yere düştüm. Silahına mermi verdi ve ağzıma dayadı. Tam o sırada iki er bize doğru koştu. Onları görünce silahını beline koydu. Yoksa beni de öldürecekti..."

Olay bu kadar açık ve netken, o gece Televizyon, haberlerde, "Kozyatağı'nda polisle çatışan işçilerden biri öldü" diye veriyor haberi. Tekelci sermayenin basını bunu böyle yayıyor: Oysa çatışma falan yok. Düpedüz, faşist polislerin bir cinayeti. Demirel yönetiminin yerleştirdiği, kanadı altına aldığı faşist polislerin işçilere, emekçilere, halka saldırısının somut bir parçası.

Saldırının amacı, haberin Televizyon ve teknelci sermaye basınında çatışma gibi gösterilmesi, Kemal Türkler'in büyük bir antifaşist gösteriye dönüşen cenaze törenine gölge düşürmeye yönelik.

• AHMET AYDIN, BUGÜN DE YAŞIYOR, SAVAŞIYOR!

Ahmet Aydın, tören bitip de Kozyatağı'na gelene dek, "Ölsem de gam yemem" diyordu. Gözlerinin önünde yüzbinlerin yürüyüşü, görkemi, gücü canlanıyordu.

Öldürdüler onu!... Sahip çıktı sınıf kardeşleri Ahmet Aydın'ın cenazesine. İzmit'de DİSK ve Türk-İş'e bağlı 20 sendika karar aldılar ortak cenaze töreni için.

İzmit Valisi Kemal Kayacan, izin vermedi cenaze törenine. İzin vermediler ölümlerimizden bile korkanlar.

Ne gam, Ahmet Aydın, işçi sınıfının bu şehidi de diğerleri gibi yüzbinlerin içinde yaşıyor, savaşıyor. Yüzbinler şehitlerinin anısına sahip çıkıyor.

komplarında 23 Temmuz günü greve gitti.

Söke'nin çeşitli yerlerinde Türkler'in öldürülmesini protesto eden İGD, İKD imzalı yazılar yazıldı, pankartlar asıldı.

Söke merkezinde ve Yenidoğan, Savuca, Akçakonak, Sarkemer, Atburgazı, Tuzburgazı, Güzeltepe, Akköy, Çaydar, Avşar köylerinde Devrimci Toprak İş ve Birlik Dayanışma imzalı pullar dağıtıldı.

• MUĞLA'DA

Kemal Türkler'in öldürülmesi üzerine, Muğla'da sendikalar ve demokratik kitle örgütleri ortak bir basın toplantısıyla katliamı protesto etti. Belediye hoparlöründen her saat başı Türkler'in öldürüldüğü duyurularak katliamı protesto edildi.

Genel direniş günü Muğla, Ula, Dalaman, Ortaca, Köyceğiz, Fethiye, Güllükbaşı, Yatağan, Bafa, Selimiye, Milas belediyesinde çalışan binlerce işçi işi bırakırken, Eskişehir Kömür İşletmeleri, Tokar İnşaat, Enka işyerlerinde de işçiler işbaşı yapmadılar. Eğitim Enstitüsü öğrencileri bir günlük boykot kararı aldı.

CHP, TİP ve Birlik Dayanışma, Türkler'in öldürülmesi üzerine, birlikte ortak toplantı yaptı.

• DENİZLİ'DE

Kemal Türkler'in öldürülmesi, memleketi olan Denizli'de de büyük bir tepkiyle karşılandı. Ölüm haberinin duyulması üzerine, Maden-İş'in örgütlü olduğu işyerleri Azim Cıvata ve Orman Tamirhanesi'ndeki işçiler üretimi ara vererek direnişe başladılar. Türkler'in öldürülmesini protesto etmek amacıyla Birlik Dayanışma, TİP, TSİP ve CHP ortak bir açıklama yaptı.

Azim Cıvata ve Orman Tamirhanesi'ndeki Maden-İş üyesi işçilerin grevi sürerken, 23 Temmuz günü, Genel-İş'e üye 2 bin belediye işçisi sabah saat 05'den başlayarak işbaşı yapmadı.

Cenazenin kaldırılacağı gün, Denizli'nin merkezindeki bir işhanına Kemal Türkler'in resmi bulunan bir pankart asıldı. Pankartta, "Kemal Türkler'in anısını yaşatacak, hesabını soracağız" yazılıydı.

Öte yandan Denizli CHP İl Başkanı Gürgün Dayıoğlu, Denizli'de bir cadde ve alana, faşist çeteler tarafından katledilen Kemal Türkler'in adının verilmesi için girişimde bulunacağını söyledi.

Acıpayam ilçesinde de Petkim-İş sendikasının örgütlü olduğu Acıselan fabrikası işçileri de genel direnişe çıktılar ve cenaze günü saygı duruşunda bulundular.

• KARADENİZ BÖLGESİNDE

"Kara haber" Karadeniz Bölgesi'nde de genel direniş ve yığınsal çıkışlarla lanetlendi. Genel-İş'in örgütlü bulunduğu Sinop, Ordu ve Giresun Belediyeleri'nde çalışan işçiler direnişe katıldılar, gün boyunca çalışmadılar. Oleyis'in örgütlü bulunduğu Samsun Burç Otel'i'nde, Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesi Müdürlüğü ve Rektörlük'te çalışan işçiler, Amasya Beden Terbiyesi ve Şehir Klübü işçileri işi durdurdular. DİSK'e bağlı Fındıklı-İş'in örgütlü bulunduğu Fiskobirlik işyerlerinde çalışan 5 binin üzerinde işçi direnişe geçti.

Samsun, Ordu, Çorum, Fatsa, Amasya, Çarşamba, Trabzon, Rize, Pazar ve Sungurlu'daki Yapı Kredi, Şekerbank, Garanti ve Anadolu bankalarında Bank-Sen üyesi emekçiler işbaşı yapmadı.

Keramik-İş, Yeni Haber-İş, Baysen, Gıda-İş üyesi işçiler işyerlerinde işi durdurdular. Maden-İş üyesi işçiler Samsun Zirai Donatım Kurumu ile Artvin Orman Tamirhanesi'nde üretimi sabahtan durdurdular. Petrol-İş ve Yol-İş'e bağlı işçiler de işbaşı yapmadan önce forumlar düzenleyerek cinayeti lanetlediler.

Ordu'da kentin ana merkezlerinde Tahıl Pazarı ve Sebzeler Hali'nde gösteriler düzenlendi, pankartlar asıldı. İleri gençler, kadınlar, sağlık emekçileri ve birlik dayanışmacı öğretmenler imzalı binlerce bildiri dağıtıldı.

Zonguldak'ın Ereğli ilçesinde kurulu Erdemir'de 6 bin dolayında Maden-İş üyesi işçi, Türkler'in öldürüldüğü gün işi bıraktılar. Direnişlerinin ikinci günü ise kent merkezine kadar bir yürüyüş düzenlediler. Zonguldak'taki genel direniş eylemine Dev Maden-Sen, Genel-İş, Bank-Sen üyesi işçiler katıldı. Zonguldak ve Çaycuma'da çok sayıda protesto gösterisi yapıldı. Kentin tüm caddeleri yazılarla dolduruldu, bildiriler dağıtıldı, pullar atıldı.

Zonguldak'ın Bartın ilçesinde TEK'e bağlı işyerlerinde Türk-İş üyesi işçiler 1 saati aşkın bir süre direnişe geçti. İşçiler direniş sırasında konuşmalar yaparak Türkler'in öldürülmesini protesto ettiler.

Çaycuma'da Türk-İş'e bağlı Selülöz-İş Sendikası üyesi SEKA Kağıt Fabrikası işçileri saat 16.00-24.00 vardiyasında, fabrikanın siren sesi ile birlikte yaklaşık 1,5 saat süren bir direniş yaptılar. Direniş sırasında konuşmalar yapıldı.

Çaycuma'nın Kayıkcılar Köyü gençleri de Zonguldak asfaltını, ateş yakarak trafike kapadılar. Gençler gösteri sırasında yola Türkler'in büyük boy bir resmini astılar.

Genel direniş günü Çaycuma Belediyesi işçileri de çalışmadı.

• İSKENDERUN'DA

İSDEMİR'in 16 bin işçisi, 22 Temmuz gününden başlamak üzere tüm birimlerde işi bıraktılar. Binlerce İSDEMİR işçisinin katıldığı bir protesto gösterisi yapıldı. 23 Temmuz günü demiryolu işçileri de direnişe katılınca, 6 bin İSDEMİR işçisi "genel direnişe iki saatlik bir gecikme" ile başlayabildi.

İskenderun'da Tekstil üyesi işçiler Ersoy işyerinde, Antakya Hateks fabrikasında işi durdurdular. İskenderun'daki Yapı Kredi, Anadolu ve Garanti bankalarında Bank-Sen üyesi emekçiler tüm işlemleri durdurdular. Genel-İş üyesi işçiler direnişe katılınca otobüsler çalışmadı, çöpler toplanmadı, öbür belediye hizmetleri durdu. İskenderun'un gecekondu semtlerinde de çok sayıda bildiri dağıtıldı, afişler asıldı, gösteriler yapıldı.

• ADANA'DA

Adana'da Maden-İş üyesi işçiler Sarımak, Çukurova, Tekimal, TZDK ve Temsa'da işi bırakırken; Sabancı Holding'e

bağlı Bossa, Sasa, Teksa, Marsa, Mensa, Pilsa ve Çukurova'nın büyük sanayi birimlerinden Paktaş, Çukobirlik Merkez Entegre Tesisleri, Tekel Sigara, Süt Kurumu, Akdeniz Tekstil, Marteks işyerlerinde de Tekstil ve Gıda-İş üyesi işçiler, Türk-İş'e ve bağımsız sendikalara üye onbinlerce işçi aynı anda üretimi durdurdular. Adana Sebzeler Hali'ndeki direniş de engellenmek istendi.

Adana'nın Narlıca ve Yavuzlar semtlerinde gösteriler yapıldı, Adana-Antep karayolu trafiğe kapatıldı. Hürriyet Mahallesi'nde işçi servis otobüslerine pankartlar asıldı.

Tarsus'a bağlı Yenice'de de halk, Adana-Mersin karayolunu trafiğe keserek gösteriler yaptı.

• ANTALYA'DA

Türkler'in öldürülmesi Antalya'da da yığınsal bir şekilde protesto edildi. Maden-İş, Bank-Sen, Gıda-İş, Tekstil, Oleyis, ve Genel-İş üyesi işçiler Dokuma Fabrikası'nda, Ferkrom'da, Aksu İplik'te, Antalya Otel'i'nde, Yapı Kredi, Garanti, Anadolu ve Şekerbank işyerlerinde, Antalya Belediyesi'nde direnişe geçtiler. Direnişe geçilen işyerlerinde forumlar düzenlendi.

TİP ve TSİP Antalya il örgütleri ile Birlik Dayanışma ortak bir açıklama yaparak Türkler'in öldürülmesini protesto etti; eylem birliğinin önemini vurguladı.

• DIYARBAKIR'DA

Diyanbakır'da 23 Temmuz günü Bank-Sen, Baysen, Genel-İş ve Dev Maden-Sen'in örgütlü olduğu işyerlerinde tüm işçiler ile Karayolları'nda İplik Fabrikası'nda, YSE ile DSI'de işçiler, tüm yurtta olduğu gibi bir günlük genel direniş yaptılar. Batman TPAO Rafinerisi'nde çalışan 4 bin işçi iki saatlik direniş yaptı; Batman Merkezi'ne kadar bir yürüyüş düzenlediler. Karakaya Barajı'nda çalışan yaklaşık 1500 işçi de genel direnişe katıldı. Cuma günü Türkler için tüm Türkiye'de yapılan saygı duruşuna Diyarbakır'daki hemen hemen tüm işyerlerindeki işçiler katıldı.

Diyanbakır'da Birlik Dayanışma imzalı bildiriler, kentin tüm semtlerinde, köylerinde dağıtıldı. Bunun yanı sıra İleri Gençler, Genç Öncüler ve Birlik Yolu da ortak bir bildiri dağıttı. Diyanbakır'ın yanı sıra Siirt, Mazıdağ, Ergani, Cüngüş, Batman, Maden, Dicle ve Hazro'da, bunlara bağlı köylerde konuşmalar yapıldı, bildiriler dağıtıldı.

• GAZİANTEP'TE

Gaziantep'te 23 Temmuz günü sabah saat 06.00'dan başlayarak Belediye işyerlerinde çalışan Genel-İş üyesi işçiler, Tekstil, Maden-İş, Oleyis, Tez Büro-İş ve Bank-Sen üyesi direnişe geçti.

• VAN'DA

Van'da ise Baysen, Bank-Sen ve Genel-İş'in örgütlü bulunduğu işyerlerindeki işçiler sabah saat 10.00 dan 17.00'ye dek direniş yaptılar. Kentin tüm sokakları "Kemal Türkler'in hesabı sorulacak, Yaşasın Eylem Birliği" biçiminde yazılarla donatıldı.

● CHP Genel Sekreteri Mustafa Ustündağ, Genel Sekreter Yardımcısı Altan Öymen, DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve TİP Genel Başkanı Behice Boran'la yanyana geldiler.

EYLEMBİRLİĞİ VE YİĞİNLARA GÜVEN

Türkler'in cenaze töreninde TİP, TSİP yöneticileri, CHP'li parlamenterler ve hatta merkez yöneticileri de hazır bulundu.

22-25 Temmuz yığinsal çıkışında Birlik Dayanışmacı, TİP'li, TSİP'li, Devrimci Demokrat, herici yurtsever tüm emekten yana olanlar, CHP'nin tabanı, MSP'li işçiler birlikte işi durdurdular, birlikte eylem düzenlediler.

Birlik Dayanışma, TİP, TSİP ve Devrimci Demokratlar arasında oluşturulan Dörtlü İttifak çer-

çevesinde süregelen eylemler CHP'nin geniş tabanını da etkiliyor. Ancak, CHP Genel Merkez yönetimi, sağ kanadı hâlâ yığınlardan uzak duruyor. Yığınlara güvenmiyor.

Oysa, cenaze töreninin yapıldığı gün bir CHP yetkilisi, İstanbul'un yerel yönetiminden sorumlu bir CHP'li işçi sınıfının, emekçi halkın eylem birliğinin gücü karşısında şöyle diyordu:

"Köksaloğlu'nun cenazesine büyük bir katılım engellendi. Siz işçi sendikaları büyük bir iş becerdiniz..."

İşçi sınıfımız, emekçi halkımız güçlerini birleştirerek çok daha "büyük işler becerecek", Demirel yönetimini alaşağı edecektir.

Sendikal eylembirliğinde yeni adımlar atıldı

Kemal Türkler'in öldürülmesi haberi duyulunca, metalurji işçileri, Maden-İş üyelerinin yanı sıra kimi Türk-İş'e bağlı sendikaların yetkili olduğu işyerlerinde de iş durduruldu.

Ertesi gün 23 Temmuz genel grevine Türk-İş tabanının büyük bir kısmı katıldı. DİSK üyeleriyle, sınıf kardeşleriyle birlikte eyleme çıktı. Sendikal eylem birliği yolunda önemli adımlar atıldı.

Türk-İş tabanının bu kararlı tavrı Türk-İş yönetimini de hareketlendirdi. Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier bir heyetle DİSK'e geldi. Türkler'in kafaalkı önünde saygı duruşunda bulundu. Defteri imzaladı. Denizcier, cenaze töreni boyunca tabutun yanından ayrılmadı.

Bu arada, DİSK Genel Merkezi'nde DİSK yöneticileri ile Denizcier arasında yapılan görüşmede, her iki konfederasyonun işçi sınıfının çıkarları, yokedilmek istenen haklar konularında işbirliği yapabileceği ortak görüşü ortaya çıktı.

22-25 Temmuz yığinsal çıkışında, eylem içinde tabanda güçlenen sendikal eylem birliği adımları, DİSK ve Türk-İş yöneticileri arasındaki görüşmelerle de eylem birliği yolunda yeni gelişmelere yol açtı.

● Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier, Muratpaşa Camii'nde DİSK Yürütme Kurulu üyeleri Mukbil Zirtioğlu ve Rıza Güven'le birlikte...

MESS'İN ÇELENGİ PARÇALANDI

Türkler'in cenaze törenine 400'ü aşkın çelenk gelmişti. İşçi sendikalarından, siyasal partilerden, demokratik örgütlerden, işçi temsilciliklerinden, memurlardan, öğretmenlerden, sağlık emekçilerinden, basın emekçilerinden, teknik elemanlardan, gençlik ve kadın örgütlerinden 400'ü aşkın çelenk...

Cenaze Muratpaşa Camii'nden alınıp mezarlığa doğru yola çıkılmadan çok az önce, MESS'in, metalurji işçilerinin grev boylarında savaşım açtığı Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası'nın çelenğini getirdiler. MESS, şirin gözükmeye çalışıyordu.

Bir kaç işçi fırladı. MESS'in çelenğini kaptığı gibi parçalar ve fırlatıp attılar yolun kenarına. Kortejdeki yol kenarında devrilmiş duran çelenge tükürdüler geçtiler... İşçiler düşmanın çiçeğini kabul edemezlerdi.

TÜRKEŞ'İN TELGRAFI GERİ GÖNDERİLDİ

Faşist MHP'nin başı Alpaslan Türkeş de Maden-İş ve Kemal Türkler'in eşi Sabahat Türkler'e de birer "başsağlığı mesajı" gönderdi.

Timsah, yuttuğu kişinin ardından gözyaşı dökmüştü. Türkeş de timsahın gözyaşları piyesini oynamaya çabalıyordu.

Gerek Maden-İş ve gerekse Sabahat Türkler, Türkeş'in mesajını almadılar. Aynen gönderildiği adrese geri çevirdiler.

İşçi sınıfı, emekçiler katilin kim olduğunu biliyorlar... MESS'ler, elikanlı Türkeş'ler, bir kez daha yanlırlarını aldılar işçi sınıfından: kaatillerin çelenği, "mesajı" suratlarına çarpıldı.

Hem havadan, hem karadan, hem denizden denetim

25 Temmuz günü İstanbul'da ilk göze çarpan şeylerden biri de olağanüstü güvenlik önlemleriydi. Helikopterler, işçi, emekçi toplulukları üzerinde uçuyor, kortejleri izliyordu. Boğaz'da ve sahil şeridinde hücum botları dolaşıyordu. Askeri birlikler, birçok yolları kesiyor, dikenli tellerden oluşan zırhlı araçlardan oluşan barikatları kuruyorlardı.

Ne maceracılık, ne yilgınlık

"CIA'nın, kontr-gerillanın yönlendirdiği 'sol' maskeli şeflerin peşinden serivene, cinayetlere sürüklenen yığıt gençler, halk çocukları, gözlerinizi açın! Bir içine sürüklendiğiniz, emperyalizmin, CIA'nın, iç gericiğin değirmenine su akıtan şeflerinizin sizi içine sürüklediği bataklığa bakın; bir de

proletaryanın, emekçi yığınının şu 1 milyonluk şanlı direnişine! Çıkamaz yolu bırakın, size kurtuluşun, mutlu geleceğin biricik yolunu gösteren işçi sınıfının yoluna katılın! Bilinçsiz öfkeyle sarıldığımız silahın namlusu düşmana değil, işçi sınıfına, emekçi yığınlara, ilerici güçlere dönüktür. Bunu görün!"

Savaş azmi ve kararlılık,

25 Temmuz'un en önemli özelliği

Merter'den gelen kortej Topkapı'ya ulaşmıştı. Aksaray'a geçiş verilmiyordu. Bir anda arkadan silah sesleri duyuldu.

Fakat, panik çıkarmayı umudenedip silahı ateşleyenler yanıldılar. 10 binlerce işçiden biri bile yerinden kıpırdamadı. Sabahattan, saat 16.00'ya kadar güneş altında bekleyen, yürüyen yüzbinler tören bitene dek dimdiktiler. Yumruklar sıkılmış, yüzler gergin...

Tören bittiğinde, kortejde hâlâ kol-kola duran, antifaşist belgeleri haykıran işçiler kararlılığın ve savaşım azminin en somut sembolüydüler.

GÜNEŞLİ DÜNYA
Onbeş Günlük Gazete

Sahibi : Ural ATEŞER
Yazışları Müdürü : C. Ali ADIR

YÖNETİMYERİ: Nuruosmaniye Cad. No: 59-61/2
Cağaloğlu - İSTANBUL • YAZIŞMA VE HAVALE ADRESİ: URUN YAYINCILIK, PK. 41, Sirkeci - İSTANBUL • TÜRKİYE DAĞITIMI: TEMEL DAĞITIM, Cağaloğlu Hamami Sokak, Kılıç İşhanı Kat.1, No: 6, Cağaloğlu

oğlu - İSTANBUL • DİZGİ: ÇİĞ Yayıncılık Ltd. Şti. • BASKI: HURRIYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK A.Ş., İSTANBUL • YURTİÇİ ABONE: Altı aylık 250, Bir yıllık 500 Lira • YURTDIŞI ABONE: 40 DM. • BASKI TARİHİ: 31 TEMMUZ 1980